

Arş. Gör. Kağan KÖKTEN
Ç.Ü. Zir. Fak. Tarla Bit. Bl.

Çayır meralarda yabancı bitki türlerinin kontrol altında tutulması

Mekanik ve kimyasal yöntemler

Çayır mera alanlarında gerek ortam yetersizliğine ve gerekse yararlanma yanlışlıklarına bağlı olarak çeşitli nedenlerden kaynaklanarak ortaya çıkan yabancı bitkilerle savaşım; çayır meraların ıslahında uygulanan en önemli kültürel yöntemlerden birini teşkil etmektedir. Zira, çayır meraların yabancı bitkilerle kaplanması; sadece otobur çiftlik hayvanlarının sağlıklarına, ürünlerinin miktarına ve kalitesine zarar vermekle kalmamakta, aynı zamanda çayır-mera vejetasyonlarının sağlığına ve tüm varlığına da zarar vermektedirler. Hatta, çayır mera arazisinin tahribatına ve erozyonun gelişerek tüm alanı bozup işe yaramaz bir hale getirmesine ve çölleşmesine de yol açabilmektedirler.

Yabancı bitki savaşımı, çayır mera ıslahında tek başına dahi ıslahın gerçekleşmesinde rol oynayabilmektedir. Bu uygulama ile, vejetasyonun botanik kompozisyonuna katılan değerli yem bitkilerinin örtü derecesi, % 25'e dahi düşmüş olsa, 2-3 yıl içinde % 80'e ve hatta % 100'e çıkarılabilmektedir. Bu yöntemin, mera ıslahında daima öncelikle ele alınması gerekmektedir.

Çayır meralarda türeyen yabancı bitkiler ile savaşım da çeşitli yöntemler uygulanmaktadır.

1. Elle Yapılan Savaşım

Bu yöntemde en basit olarak insan gücünden yararlanarak; ot, çalı, ağaççık ve hatta ağaç formundaki tüm yabancı ve istenmeyen bitkilerin çayır-mera alanlarından uzaklaştırılmaları gerçekleştirilmektedir.

2. Mekanik Olarak Yapılan Savaşım

Çayır meralardaki yabancı bitkilerle yapılan mekanik savaşım çok çeşitli olup başlıcalarını şöyle açıklayabiliriz:

a) Biçme

Çayır meralardaki bir yıllık yabancı bitkilerin yok

edilmelerini sağlayan en etkin yöntemi, bu bitkilerin çiçeklenme dönemindeyken veya tohumlarını olgunlaştırmadan önce çayır makinesi ile biçimleri teşkil etmektedir.

b) Yeniden Mera Tesisi

Yabancı bitkilerin artık hiçbir yöntemle yok edilmelerinin mümkün olmadığına kanaat getirildiğinde, ya da savaşımı çok güç ve pahalı olacak derecede yoğun bir şekilde yabancı bitkilerin kapladığı alanların sürülmesinden başka çare kalmadığına karar verildiğinde, açma işlemi uygulanmaktadır.

c) Buldozer Çekme

Çayır meralarda bulunan özellikle çalı ve ağaççık formundaki yabancı bitkilerin savaşımında, güçlü kesici düzenekli buldozerlerden yararlanılmaktadır. Bu suretle, çalı ve ağaççıkların gerek toprak yüzeyinin üstünden ve gerekse altından kesilmeleri, sağlanmakta ise de, en uygunu, köklü olarak sökülmelerini sağlayacak şekilde işlemin düzenlenmesi ve uygulanmasıdır.

d) Zincir ve Kablo Çekme

Bu yöntem, çok pratik ve oldukça da etkin olup yaklaşık 100 m uzunluğundaki kalın ve güçlü bir

zincirin iki ucundan traktörler ile vejetasyonun üzerinden çekilmesinden ibaret bulunmaktadır. Bazen, zincir yerine, 3-5 cm çapında ve 100-200 m uzunluğunda çelik kablolar da aynı tarzda uygulanabilmektedir.

e) Ray Çekme

Çok etkin ve pratik olan bu yöntem de; bir demiryolu rayının iki ucundan iki traktör vasıtasıyla, vejetasyonun üzerinden çekilmesinden ibaret bulunmaktadır. Bu yöntemle, topoğrafik özelliği elverişli çayır meraların boylu yabancı bitkileri ve çalları toprak yüzeyinden; ezilmek, kırılmak ve hatta kökleriyle birlikte sökülme suretiyle yok olmaktadır.

3. Kimyasal Savaşım Yöntemleri

Çayır meralardaki yabancı bitkilerin savaşımında en etkin önlemleri ifade eden kimyasal yöntemler, uygulamada son derece özenli ve deneyimli olmayı zorunlu kılmaktadır. Zira, savaşım uygulaması yapılacak bitkilerle üretim beklenen otobur çiftlik hayvanları birlikte bulunmakta ve iki komponentten oluşan bir ekosistemin iki üyesini simgelemektedirler.

Çayır Meralarda Kimyasal Yabancı Ot

Mücadelesinin Avantajları :

1. Amenajman önlemleriyle kolay kolay elde edilemeyen, tartışmasız derecede süratli bir etki elde edilmektedir.
2. Çayır mera alanlarının bozulmasının ve yeniden ekimden önce uzun yıllar tarla tarımı şeklinde yararlanmanın istisnasıyla, çayır meralardan yararlanma tarzındaki hiçbir değişiminin veya tüm öteki ekonomik önlemlerin yenemediği, pek çok inatçı yabancı bitkilerin yok edilmeleri mümkün olmaktadır.
3. Değerli türlerin korunması koşulları altında, yabancı türlerin daima başarılı bir şekilde savaşımı gerçekleşmektedir.
4. Sağlıklarına zararlı olmadan, ürünlerinin kalitesini değiştirmeden, otobur çiftlik hayvanlarının yedikleri çayır mera yemleri ıslah edilmiş olmaktadır.
5. Son derecede süratli ve yeni ekimden önce istenmeyen bir vejetasyonun ortadan kaldırılmasında toprağı koruyucu olan bir önlem alınmış olmaktadır.

Çayır Meralarda Kimyasal Yabancı Ot Mücadelesinin Dezavantajları:

1. Ürün artışı üzerinde doğrudan doğruya bir etkisi olmayan, sadece yabancı bitki savaşımı için, para ve iş bakımından önemli bir harcama yapılmış olmaktadır.
2. Hava gidişatına ve toprak faktörlerine bağıllık nedeniyle tamamen güvenceli bir etki söz konusu olmamaktadır.
3. Pekçok yer altı bitki organlarının rejenerasyon gücü nedeniyle, kalıcı bir etki geçerli olmamaktadır.
4. Zaman zaman savaşımı gereken tüm türlere özgü bir özel etkinlik, teknolojik olanaksızlıklardan dolayı mümkün olmadığından, değerli yem bitkileri de zarar görmektedirler.
5. Boşlukların meydana gelmesi ve her vejetasyona göre farklı olmak üzere, ya savaşılmış olan tür ile ya da öteki istenmeyen türler ile bu boşlukların tekrar kaplanması tehlikesi bulunmaktadır.
6. İstenmeyen türlerin sayı ve oran bakımından azalması ve bu suretle bitki örtüsünün miktar ve kalite itibariyle olumsuz yönde etkilenmesi, yıldan yıla hissedilmektedir.
7. İlaç uygulama suretiyle sebep olunulan zararların yok edilmesi için, gerekli gübre masraflarının artması gereği doğmaktadır.
8. İlaçların kısmen yavaş çözümü nedeniyle, hayvanların sağlıklarının ve ürünlerinin zarar görme tehlikesi söz konusu olmaktadır.
9. Yabancı bitki türlerinin herbisidlere dayanıklı formlarının gelişme tehlikesi ortaya çıkmaktadır.

KAYNAKLAR

GENÇKAN, M.S., 1985. Çayır-Mera Kültürü, Amenajmanı ve Islahı. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları No. : 483, Ege Üniversitesi Basımevi, Bornova/İzmir.

GÖKTEN, A., ve TÜKEL, T., 1997. Çukurova Bölgesinde Çalı Vejetasyonunun Baskın Olduğu Meralarda Mekanik ve Kimyasal Yöntemlerle Mera Islah Olanakları. Yüksek Lisans Tezi. Ocak-1997, Adana.

VALLENTIN, J.F., 1989. Range Development and Improvements. Academic Pres, Inc., California.

Avrupa Birliği
organik tarım uygunluk belgeli
Türkiye'nin tek doğal
büyükbaş hayvan gübresi

organik gübre

tarlada, bağda
bahçede, serada
saksıda, peyzajda

Çamlı Yem Besicilik San. ve Tic. A.Ş.
Eski Keçiözü Yolu : Pınar, Sultan
M. Kemal Bulvarı, İzmir, Türkiye
Tel: 232 436 20 21 - Fax: 232 436 20 22

Çamlı Yem Besicilik bir **Yasar** kuruluşudur